Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

477

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *Syrische kindbruiden in asielzoekerscentra* (ingezonden 1 oktober 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 4 november 2015).

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht over de tientallen Syrische kindbruiden die onderweg naar Nederland zijn?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2 en 3
Deelt u de mening dat er momenteel een gedoogbeleid is van de regering met betrekking tot het erkennen van huwelijken tussen minderjarige meisjes met meerderjarige mannen die zich aanmelden bij een asielzoekerscentrum (AZC)? Zo nee, kunt u vertellen wat het beleid met betrekking tot deze specifieke situatie is en hoe het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) controleert of er sprake is van familiebanden of van een ongelijkwaardige relatie met misbruik en/of mishandeling?
Bent u bereid, indien het antwoord op vraag 2 bevestigend is, de relevante organisaties en instanties tot actie te bewegen, teneinde op grond van de relevante beleid hieraan een einde te maken?

Antwoord 2 en 3
Nee, de mening over een gedoogbeleid deel ik niet. Het kabinet wil dergelijke huwelijken tegengaan door enerzijds binnen de wettelijke kaders te doen wat mogelijk is en anderzijds via wetswijziging de wettelijke kaders aan te scherpen. Tot mijn vreugde is het proces van wetswijziging inmiddels met versnelde medewerking van het parlement tot stand gekomen.
Een in het buitenland voltrokken huwelijk dat volgens het recht van de staat waarin het voltrokken is rechtsgeldig is, wordt in beginsel in Nederland erkend. Erkenning kan worden onthouden aan een buiten Nederland gesloten huwelijk, indien deze erkenning kennelijk onverenigbaar is met de openbare

[1] http://www.rtvnoord.nl/nieuws/154125/Tientallen-Syrische-kindbruiden-onderweg-naar-Ter-Apel

ah-tk-20152016-477
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

orde. Bij een huwelijk onder de 15 jaar wordt een schending aangenomen met de openbare orde. Bij het zeer binnenkort in werking treden van het nieuwe wetsvoorstel Huwelijksdwang zal deze grens op 18 jaar gesteld zijn. Alle betrokken organisaties, waaronder dus ook het COA, zijn alert op situaties van gehuwde minderjarige meisjes. Over de veiligheid, bescherming en opvang zijn werkafspraken gemaakt. Als er een minderjarig gehuwd meisje in Nederland arriveert) gaat Nidos met haar (en haar partner) een gesprek aan over het aanvragen van de voogdij door Nidos. Tijdens de gesprekken met de minderjarige (als ook met de partner) zijn Nidos en het COA zeer alert op signalen van huwelijksdwang en/ of andere mogelijke vormen van misbruik.
Bij signalen hiervan wordt er samen met de minderjarige en daar waar mogelijk met familie gezocht naar een oplossing. De Raad voor de kinderbescherming en/ of met het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld (LEC EGG) worden ingeschakeld. Zo nodig wordt de minderjarige in de beschermde opvang geplaatst. Ook hebben de gehuwde minderjarige meisjes in de dagelijkse begeleiding bijzondere aandacht. Specifiek wordt er steeds bekeken hoe het met het meisje gaat om te controleren hoe haar situatie is en hoe ze er voor staat.

Vraag 4
Kunt u vertellen op welke wijze er binnen de AZC's aandacht is voor reproductieve zorg? Bent u bijvoorbeeld op de hoogte van onderzoek van Rutgers waaruit blijkt dat jonge, vrouwelijke asielzoekers meer risico lopen op ongewenste zwangerschap en abortus en dat er sprake is van relatief hogere hiv-cijfers bij zwangere asielzoekers?[2] Is er in dit kader actuele informatie bekend over hoe veel zwangere meisjes er momenteel in AZC's zijn en welke afspraken er zijn gemaakt over verloskundige en gynaecologische zorg voor deze zwangere meisjes?

Antwoord 4
De zorg voor zwangere vrouwen is vastgelegd in de ketenrichtlijn geboortezorg asielzoekers. Hierin hebben alle betrokken partijen[3] afspraken gemaakt over de voorlichting, begeleiding en zorg bij zwangerschap en bij geboorte en de periode direct na de geboorte voor moeder en kind. Op COA locaties is een aandachtsfunctionaris zwangeren aangesteld.
Informatiemateriaal (factsheet zwangerschap) is in diverse talen beschikbaar. Er zijn geen gegevens hoeveel zwangeren er op dit moment bij het COA verblijven. Ter indicatie, in 2014 zijn er circa 500 baby's geboren.
DE GGD geeft op COA- locaties individuele voorlichting en counseling ter preventie van soa en hiv en het bevorderen van veilig vrijen (gebruik anticonceptie, voorkomen onbedoelde zwangerschappen) naar professionele normen en richtlijnen.

Vraag 5
Zijn er naar uw weten signalen bekend van mensenhandel/kinderhandel van minderjarigen in de AZC's en zo ja, op welke wijze wordt voorkomen dat minderjarigen slachtoffer van mensenhandel worden?

Antwoord 5
In het algemeen kunnen signalen van mogelijke mensenhandel op meerdere momenten naar voren komen. Om die reden zijn medewerkers van het COA, IND, Nidos en de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel getraind deze signalen te herkennen. In het aanmeldproces worden gesprekken gevoerd met de minderjarigen door de IND, Nidos en de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel. In deze gesprekken kunnen signalen mensenhandel naar voren komen en kan Nidos de minderjarige zo nodig in de Beschermde Opvang plaatsen. Ook in de AZC's zijn aandachtsfunctionarissen mensenhandel aangesteld om signalen te herkennen.

---

[2] http://www.rutgers.nl/sites/rutgersnl/files/PDF-Onderzoek/Factsheet%20tienerzwangerschappen%20in%20NL.def_.pdf
[3] COA, GCA, MCA,BTN, KNOV, NVOG, ACTIZ, GGD GHOR

Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat minderjarigen in de AZC’s slachtoffer worden van mensenhandel.

Vraag 6
Zijn er gegevens bekend over het aantal gevallen van Female Genital Mutilation (FGM) in AZC’s? Worden er maatregelen getroffen om dit aan te pakken en zo ja, wordt daarbij gekeken naar de aanbevelingen van de Raad voor de Volksgezondheid voor de aanpak van FGM zoals deze in een onderzoek van enige tijd geleden werden genoemd?[4]

Antwoord 6
FGM wordt niet apart geregistreerd in de systemen van IND en COA. Indien er vermoeden en of sprake is van FGM kan het COA voorlichting geven over het Rijksbrede Nederlandse beleid inzake FGM. Verder wordt op COA locaties door middel van weerbaarheidstrainingen aandacht geschonken aan het onderwerp FGM en is een stukje voorlichting opgenomen in het programma «kennis van de Nederlandse Samenleving». Ook is er binnen de vreemdelingenketen aandacht voor het afstemmen met andere (overheids)instanties ten behoeve van de Rijksbrede aanpak en preventie van FGM. Het COA doet dit middels de «Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling» waarin FGM wordt geadresseerd.

Vraag 7
Bent u, gezien het ontbreken van betrouwbare landelijke informatie, bereid om een onderzoek te starten naar de toegang (zowel financieel als fysiek) tot seksuele gezondheidszorg en seksuele voorlichting aan volwassen en minderjarige nieuwkomers in AZC’s, en landelijke prevalentie van ongewenste zwangerschappen, anticonceptie, seksuele dwang, soa’s/hiv onder asielzoekers, bij voorkeur met meer informatie over achtergronden en oorzaken?

Antwoord 7
Ik ben van mening dat de gezondheidszorg voor asielzoekers goed is geregeld. Dit betreft ook de toegang tot de seksuele gezondheidszorg en seksuele voorlichting. Ik zie dan ook geen aanleiding om hier onderzoek naar te laten doen.

---

[4] http://rvz.net/uploads/docs/Onderbouwing_advies.pdf